

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ehkäistävä tehokkaasti tulevalla hallituskaudella

Suomi on Istanbulin sopimuksen, eli Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi tehdyn yleissopimuksen, myötä sitoutunut ehkäisemään ja torjumaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa konkreettisilla toimenpiteillä. Sopimus tulee kansallisesti voimaan tämän vuoden elokuussa. Lähes puolet suomalaisista naisista kokee väkivaltaa elämänsä aikana, mutta Suomi ei silti ole ryhtynyt tarpeellisiin toimiin tämän vakavan ihmisoikeusloukkauksen poistamiseksi.

Naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista työtä tekevät järjestöt vaativat uudelta hallitukselta tehokkaita ja riittäviä toimia, jotta kansainvälisten velvoitteiden vaatimukset saavutetaan tulevan neljän vuoden aikana. Naisiin kohdistuvasta väkivallasta aiheutuu yhteiskunnallemme vuosittain miljardiluokan kustannukset.

Suomi on jo vuosikymmeniä saanut huomautuksia riittämättömistä toiminnoista naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Amnestyn helmikuussa teettämän puoluekyselyn mukaan kaikki eduskuntapuolueet kannattavat väkivaltaa kokeneiden palveluiden lisäämistä. Nyt onkin otollinen hetki lunastaa lupaukset.

Istanbulin sopimus on ensimmäinen nimenomaan naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan puuttuva eurooppalainen ihmisoikeussopimus, joka määrittelee naisiin kohdistuvan väkivallan yhdeksi vakavimmista sukupuoleen perustuvista ihmisoikeusloukkauksista. Sopimus on myös ensimmäinen ihmisoikeussopimus, jossa mainitaan seksuaalinen suuntautuminen ja sukupuoli-identiteetti kiellettyinä syrjintäperusteina. Sopimuksen nojalla on siis autettava kaikkia naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan uhreja sukupuolesta riippumatta. Samalla on kiinnitettävä huomiota sukupuolten moninaisuuteen ja siihen, että nimenomaan naisiin kohdistuu väkivaltaa heidän sukupuolensa vuoksi. Lisäksi jotkut ryhmät, kuten vammaiset naiset, maahanmuuttajanaiset ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat naiset ovat muita suuremmassa vaarassa joutua väkivallan uhreiksi.

Istanbulin sopimus velvoittaa:

- osoittamaan riittävät **rahoitus- ja henkilövoimavarat** naisiin kohdistuvan väkivallan eri muotojen ehkäisemiseen ja torjumiseen
- perustamaan naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista **työtä koordinoivan toimielimen**, joka vastaa väkivallan vastaisen työn yhteensovittamisesta, seurannasta ja arvioinnista, väkivaltaa koskevien tietojen kokoamisesta, tarkastelusta ja tiedottamisesta sekä kansainvälisestä yhteydenpidosta vastaavien toimielinten kanssa
- takaamaan riittävät, esteettömät ja maantieteellisesti **kattavat palvelut** kaikille väkivaltaa kokeneille naisille. Sopimus velvoittaa tarjoamaan matalan kynnyksen palveluja, huomioiden haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, mm. vammaiset henkilöt, siirtolaiset ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt
- muuttamaan **lainsäädäntöä** siten, että se vastaa Istanbulin sopimuksen sisällöllisiä velvoitteita. Esimerkiksi seksuaalirikokset tulisi määritellä suostumuksen puutteen kautta ja pakkoavioliitot tulisi voida mitätöidä, kumota tai purkaa, sekä
- ehkäisemään väkivaltaa konkreettisoin toimenpitein, mm. tukemalla väkivaltaa koskevaa tutkimusta.

Istanbulin sopimus ratifioitiin Suomessa rimaa hipoen. Yllä olevilla toimenpiteillä on vielä mahdollisuus korjata tilanne. Naisiin kohdistuva väkivalta on yksi laajimmista ihmisoikeusongelmistamme. Valtiolla on viime kädessä vastuu tämän ihmisoikeusloukkauksen lopettamisesta.

Amnesty International Suomen osasto

Ensi- ja turvakotien liitto

Exit – pois prostituutiosta ry

Ihmisoikeusliitto ry

Monika-naiset liitto ry

Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry

Naisjärjestöt Yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry

Naisten linja Suomessa ry

Profeministimiehet ry

Pro-tukipiste ry

Seta ry

Suomen UN Women – Finlands UN Women ry

Rikosuhripäivystys

Vammaisjärjestöjen naisverkosto

Lisätietoa: Katariina Heikkinen, sukupuoleen ja seksuaalisuuteen perustuvan syrjinnän asiantuntija / Amnesty International Suomen osasto